

Bureau- en Verkennend booronderzoek in de gemeente Zutphen

Het archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek dient uitgevoerd te worden conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, in de vigerende versie (in 2018 4.0). In aanvulling of ter verduidelijking hierop worden aan het onderzoek de volgende eisen gesteld:

Bureauonderzoek

Bij het archeologische bureauonderzoek dienen minimaal de volgende bronnen te worden geraadpleegd:

- Team Archeologie van de gemeente Zutphen, tel. 140575 / m.groothedde@zutphen.nl
- De actuele archeologische beleidskaart van de gemeente Zutphen en bijbehorende beleidsstukken en voorschriften: www.zutphen.nl
- Relevante onderzoeksrapportages wat betreft thema, periode of nabijheid van de onderzoekslocatie (via Dans/e-depot of www.zutphen.nl; Zutphense Archeologische publicaties.)
- Bodemkaart.
- Geomorfologische kaart
- Actueel Hoogtebestand Nederland
- Cultuurhistorische informatie
- Historische kaarten en luchtfoto's → kaarten zijn op te vragen bij de sectie archeologie en de website van het Erfgoedcentrum (erfgoedpartner Regionaal Archief Zutphen). www.erfgoedcentrumzutphen.nl
- Landelijke archeologische database ARCHIS
- Indien bebouwing aanwezig die gesloopt gaat worden: bouwdoossiers (in te zien in Regionaal Archief Zutphen, Spiegelstraat 13-17 te Zutphen, www.erfgoedcentrumzutphen.nl)
- Relevante literatuur, ook lokale publicaties.

Het bureauonderzoek heeft als doel een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Er dienen niet alleen gegevens geïnventariseerd te worden, maar ook verwoord te worden welke consequentie dit heeft voor de archeologische verwachtingswaarde.

Binnenstad

Bij plangebieden die in de binnenstad liggen (zie voor de grenzen de gemeentelijke archeologische waardenkaart), geldt dat de archeologische waarden geen verwachtingswaarden zijn. Het gaat om bekende waarden van de stadskern met doorgaans een dik bodempakket met archeologische informatie. Voor het bureauonderzoek zijn die onderzoeken relevant, die op het (de ontwikkeling van) het stadsdeel betrekking hebben en/of op specifieke stedelijke thema's (defensie, ambacht, materiële cultuur etc). Verder is een studie naar de bouwdoossiers van de recente bebouwing uitermate relevant om de mate van verstoring te bepalen. De aanwezigheid van (bekende) archeologische waarden kan hooguit door de mate van verstoring worden beïnvloed. Booronderzoek (verkennend en waarderend) is dan niet nodig. Ook proefsleuven zijn in de meeste gevallen niet nodig (dit in overleg met het bevoegd gezag). In de meeste gevallen kan het selectieadvies betrekking hebben op behoud (in of ex situ opgraven) dan wel deselectie van de vindplaats.

Verkennend booronderzoek

Het verkennend booronderzoek heeft een dichtheid van minimaal 6 boringen per hectare, met een minimum van 5 boringen per plangebied, en dient ter verfijning van de archeologische verwachting. De boringen liggen dermate verspreid over het plangebied dat een gedegen uitspraak kan worden gedaan over de verschillende verwachtingszones. Als binnen het plangebied een zone met een lage archeologische verwachtingswaarde is, dient deze binnen dit onderzoek ook betrokken te worden. Ditzelfde geldt voor zones waarin een bodemverstoring verwacht wordt. Ook in deze gebieden dient te worden geboord, dit ter toetsing van verwachtingswaarde.

Het verkennend booronderzoek dient minimaal op de volgende onderzoeksvragen antwoord te geven:

- Wat is de bodemopbouw in het plangebied?
- In hoeverre is deze bodemopbouw nog intact?
- Wat is de geo(morfo)logische opbouw van de ondergrond in het plangebied?
- Bevinden zich archeologisch relevante afzettingen in het plangebied?
- Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld en het NAP?
- En in welk opzicht kan op basis hiervan de archeologische verwachting worden bijgesteld?

Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, kunnen er toch archeologische indicatoren worden aangetroffen. Indien deze worden aangetroffen, dan gelden tevens de volgende vragen:

- Op welke diepte t.o.v. het maaiveld en het NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?
- En wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?
- Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?
- Wat betekent dit voor de archeologische verwachting van het plangebied?
- In hoeverre worden de archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?

Rapport

Het archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek resulteert in een standaardrapport waarin minimaal de volgende onderwerpen en figuren zijn opgenomen:

- Algemeen hoofdstuk met reden van onderzoek, achtergrond, beschrijving huidig gebruik en toekomstige ontwikkeling en consequenties voor de mogelijke archeologische waarden. Figuur: ligging plangebied binnen gemeente Zutphen en in stad/dorp/wijk.
- Hoofdstuk/paragraaf over gebruikte methoden
- Hoofdstuk met resultaten bureauonderzoek (aardwetenschappelijke situatie, historische situatie en archeologische situatie). Figuren: Besproken kaarten dienen tevens afgebeeld te worden. Van de kaart uit ARCHIS dienen de volgende lagen zichtbaar te zijn: AMK, Waarnemingen, Vondstmeldingen, Onderzoeksmeldingen. De IKAW hoeft niet afgebeeld te worden, hiervoor in de plaats wordt de gemeentelijke beleidskaart afgebeeld. Binnen een straal van minimaal 1 km dient de archeologische informatie geraadpleegd te zijn en beschreven te worden. Van onderzoeken in de directe omgeving dient, als relevant en/of als informatie in ARCHIS te summier is, het onderzoeksrapport opgevraagd te worden.
- Het hoofdstuk eindigt met een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.
- Hoofdstuk met resultaten verkennend booronderzoek. Naast een bodemkundige en geologische beschrijving, dient ook een uitspraak te worden gedaan over de archeologische verwachtingswaarden van het plangebied (zowel verticale als horizontale verspreiding van het mogelijk archeologische niveau) en de consequenties die de planuitvoering op deze mogelijke waarden kan hebben. Indien de verwachtingswaarden bijgesteld worden, dient dit goed gemotiveerd en verklaard te worden. Figuren: detailkaart plangebied met ligging boringen. Indien archeologische indicatoren zijn aangetroffen dienen deze hier tevens op te zijn aangegeven. Daarnaast figuur met (aangepaste) archeologische verwachtingswaarden op basis van het onderzoek.
- Conclusie met o.a. beantwoording onderzoeksvragen en advies vervolgonderzoek / advies selectiebesluit.
- In de bijlage worden de boorstaten weergegeven met een bodemkundige en archeologische beschrijving. Bij elke boorstaat dient een NAP-maat van het maaiveld te worden vermeld, alsmede de x- en y-coördinaten.
- Het Plan van Aanpak van het onderzoek wordt als bijlage aan het rapport gevoegd.
- Het rapport bevat een literatuurlijst die blijk geeft van de geraadpleegde bronnen en literatuur.

ARCHISmelding

Bij de beoordeling van het rapport wordt tevens gecontroleerd of de gegevensaanlevering in ARCHIS compleet is. Van het eerste tabblad, onderzoeksmelding, dienen alle velden ingevuld te worden. Bij bevoegd gezag dient gemeente Zutphen (gzutn) ingevuld te worden. Van het tweede tabblad dienen alle velden t/m het selectieadvies ingevuld te worden. Na beoordeling rapport dient de afmelding compleet gemaakt te worden door tevens het selectiebesluit in ARCHIS over te nemen.

Procedure

Het rapport dient digitaal in conceptvorm aan het bevoegd gezag aangeleverd te worden. Het rapport wordt binnen een termijn van 4 weken van een beoordeling voorzien. Hierna kan het rapport (in principe) definitief gemaakt worden. Van het definitieve exemplaar ontvangen wij gaarne een analoog exemplaar per post (Gemeente Zutphen, tav dr. M. Groothedde, team Archeologie, Postbus 41, 7200 AA Zutphen) en 1 digitaal exemplaar per e-mail (m.groothedde@zutphen.nl).

Vondsten en velddocumentatie worden aangeleverd aan het gemeentelijk archeologisch depot, Dieserstraat 11. De aanlevercriteria zijn te downloaden op de gemeentelijke website www.zutphen.nl.